

блике Југославије и перспективних привредних планова народне републике.

Главни извршни одбор аутономне покрајине и извршни одбор аутономне области доносе текуће привредне планове за своје подручје у оквиру текућих привредних планова народне републике и перспективних привредних планова аутономне покрајине односно аутономне области.

Извршни одбори административно-територијалних јединица доносе текуће привредне планове на основу и у оквиру текућих привредних планова народне републике, аутономне покрајине, односно области и перспективних привредних планова тих административно-територијалних јединица.

Члан 24

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

У.бр. 294

25 маја 1946 године
Београд.

Президијум Народне скупштине
Федеративне Народне Републике Југославије

Секретар, Претседник,
Миле Перуничкић, с. р. др. Иван Рибар, с. р.

303.

У К А З

На основу члана 74 тачке 6 Устава Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије проглашује Закон о заштити ауторског права, који су донели Савезно веће и Веће народа Народне скупштине ФНРЈ, а који гласи

ЗАКОН

О ЗАШТИТИ АУТОРСКОГ ПРАВА

Опште одредбе

Члан 1

Књижевна, уметничка и научна дела држављана Федеративне Народне Републике Југославије су под нарочитом заштитом и старањем државе, било да су објављена у земљи или у иностранству или да уопште нису објављена.

Као дела наших држављана заштићена су и раније необјављена дела страних држављана која се први пут објављују у Федеративној Народној Републици Југославији.

Држава штити, такође, законска права аутора тих дела.

Члан 2

Под књижевним, уметничким и научним делом подразумевају се сва стварања из области књижевности, уметности и науке, без обзира на начин и облик изражавања, као: књиге, брошуре, чланци и рукописи; предавања, говори сл.; драмска, драмско-музичка, кореографска и пантоминска дела; музичка дела; дела из области сликарства, архитектуре, вајарства, графике, литографије и сл.; илустрације, кинематографска и тонфилмска дела; географске карте; планови, скице и пластична дела која се односе на науку, географију, топографију, архитектуру, уметничка фотографска дела итд.

Члан 3

Као уметничка дела заштићене су овим законом и све врсте народних уметничких творевина.

Држава је законити носилац ауторских права свих народних уметничких творевина.

Тиме се не спречава слободна употреба народних уметничких творевина у циљу уметничког односно научног обрађивања.

Аутор уметничког или научног дела створеног употребом народних уметничких творевина носилац је ауторског права тако створеног дела.

Члан 4

Аутору књижевних, уметничких и научних дела припада у смислу одредаба овог закона:

а) право објављивања, прерађивања, репродуковања, приказивања, извођења и превођења својих дела;

б) право на материјалну накнаду, ако објављивање, прерађивање, репродуковање, приказивање, извођење и превођење тих дела врши друго лице или држава;

в) право признања да је творца дела, као и право да не дозволи ма какво мењање и недостојну употребу својих дела, ма од кога долазила.

Члан 5

Аутор дела је онај који је дело створио.

Ауторско право на делу створеном сарадњом два или више лица (коаутора) припада као недељиво свима коауторима, без обзира да ли дело претставља једну недељиву целину. Међусобни односи коаутора одређују се уговором.

Сваки коаутор задржава самостално ауторско право на свом припису, ако он има самосталну књижевну, уметничку или научну вредност и ако међусобним уговором није дружичје одређено.

Члан 6

Независно од права творца оригиналног дела, заштићена су права аутора превода, прилагођавања, прераде и репродукције оригиналних дела, као и израде збирке тих дела, уколико су извршена са дозволом аутора оригиналних дела предвиђеном овим законом.

Члан 7

Ауторско право на целокупно дело или на поједине његове делове може се преносити на друга физичка и правна лица, у целисти или делимично и то најдуже за десет година.

Уговори о преносу ауторских права морају се закључити писмено, уз тачно означавање природе и услова коришћења ауторског права.

Ауторско право као такво не може бити предмет извршења него то може бити само имовинска корист која се на основу њега добија.

Члан 8

Ако аутор дела није носилац ауторског права, држава има право да у општем интересу преузме на себе права аутора из тач. а) и б) чл. 4 овог закона, исплативши дотадашњем носоцу ауторског права правичну накнаду.

Одлуку о преузимању ауторских права од стране државе доноси за дела од националног значаја за народе појединих народних република министар просвете народне републике, а за дела која су заједничко културно добро свих народа Федеративне Народне Републике Југославије, Комитет за културу и уметност при Влади ФНРЈ.

Поменути органи одређују висину накнаде дотадашњем носиоцу ауторског права, против чега се исти може жалити врховном суду народне републике односно Врховном суду ФНРЈ.

Трајање ауторског права

Члан 9

Ауторско право ужива аутор дела по правилу до краја свога живота.

После смрти аутора дела ово право ужива његова жена до своје смрти, односно до преудаје, и његова деца до навршене 25 године живота, а ако су неспособна за привређивање док та неспособност траје.

Ако ауторско право не уживају жена и деца у смислу одредбе претходног става, уживају га родитељи до своје смрти, односно унукад до навршене 25 године живота, ако их је аутор издржавао, односно деда и баба аутора до своје смрти.

Члан 10

Права аутора и његових правних следбеника на фотографска и на кинематографска дела уколико имају карактер фотографских дела траје пет година; на периодичне публикације, алманахе, антологије и сл. 15 година, и то како право уредника на цело издање, тако и право сарадника на поједине радове први пут објављене у том делу.

Рокови из претходног става овог члана рачунају се од 1 јануара године у којој је дело објављено.

Члан 11

По истеку времена из чл. 9 и 10 овог закона ауторско право прелази као општенародна својина на државу.

Објављивање, прерађивање, репродуковање, приказивање, извођење и преводјење

Члан 12

Без дозволе носиоца ауторског права забрањено је објављивање и умножавање књижевних, уметничких и научних дела.

Наследници аутора немају право да ускрате објављивање, јавно извођење и приказивање књижевних, уметничких и научних дела, али имају право на правичну накнаду.

Члан 13

Без дозволе носиоца ауторског права не могу бити прерађивана књижевна, уметничка и научна дела.

Прерађивање дела другог лица у нов књижевни или уметнички облик битно различит од првог (драматизација и сл.) може се вршити само по пристанку носиоца ауторског права и уз очување идејног значаја и нивоа оригиналног дела.

Недопуштена је прерада, адаптација, музички аранжман и сл., кад то није ништа друго него репродукција оригиналног дела или унакажење изворног дела у духу и стилу.

Члан 14

Могу се, уз давање одговарајуће накнаде аутору, и без његове дозволе приказивати и изводити драмска, музичка, драмско-музичка, кинематографска, пантоминска, кинематографска и слична дела, ако су та дела већ објављена.

Аутор има право да не дозволи недостојно извођење и приказивање свога дела.

Под објављеним делима треба у смислу овог закона подразумевати издата дела.

Члан 15

Дела држављана Федеративне Народне Републике Југославије изашла у земљи или иностранству, као и дела страних држављана објављена први пут у Федеративној Народној Републици Југославији, могу се преводити на друге језике само са дозволом носиоца ауторског права оригиналног дела.

Као превод у смислу одредаба претходног става сматра се и преводјење са једног на други језик народа Федеративне Народне Републике Југославије.

Члан 16

Не сматра се повредом ауторског права:

1) објављивање и репродуковање мањег књижевног, уметничког и научног дела или његових делова, ако се уноси у неко самостално научно дело или уџбеник, или објављује, односно репродукује у циљу наставе;

2) извођење књижевног или уметничког дела у циљу и у виду наставе;

3) штампање у периодичним списима појединих говора одржаних на јавним скуповима;

4) објављивање извештаја о књижевним, уметничким и научним објављеним делима, у којима се садржај ових дела на оригиналан начин репродукује;

5) репродукција у новинама и периодичним списима чланака некњижевног карактера изашлих у новинама и другим периодичним списима, под условом да се та репродукција врши непосредно после првобитног објављивања;

6) репродукција појединих уметничких фотографија, илустрација, техничких нацрта и сл. објављених у новинама и другим периодичним списима под условом да се врши непосредно после првобитног објављивања;

7) репродукција дела сликарства вајарством и обратно;

8) репродукција уметничких дела изложених на улицама и трговима, сем ако је репродукција вајарског дела добивена путем отиска из калупа;

9) репродукција вајарских и сликарских дела путем фотографија у новинама и часописима сем ако аутор то изричито забрани;

10) излагање дела на јавним изложбама, изузев оних чије је излагање аутор забранио;

11) репродуковање већ објављеног дела извршено у циљу личног усавршавања иако репродукција није намењена и приступачна јавности;

12) репродукција уметничко-занатских дела у изради производа индустријске, занатске или кућне радности, под условом да се носиоцу ауторског права да одговарајућа накнада;

13) дословно навођење одломака из објављеног књижевног, уметничког и научног дела, под условом да навођење не износи укупно више од једне трећине дела у коме се врши навођење.

Члан 17

Објављивање, извођење, репродукција и употреба књижевних, уметничких и научних дела из претходног члана неће се сматрати повредом ауторског права само под условом да се на јасан начин наведе аутор оригиналног дела.

Комитет за културу и уметност при Влади ФНРЈ односно министри просвете народних република издаваће ближа упутства о томе која се употреба књижевног, уметничког и научног дела неће сматрати повредом ауторског права у смислу одредбе претход-

ног члана, као и о томе у којима ће још случајевима, осим случаја по тач. 12 поменутог члана, аутору припадати право на накнаду.

Казнене одредбе

Члан 18

За повреду ауторских права заштићених овим законом, уколико не претставља дело теже кажњиво према одредбама Кривичног закона, казниће се новчаном казном до Дин. 20.000.— или принудним радом без лишења слободе до три месеца.

Питање накнаде штете настале повредом ауторског права расправљаће се према прописима и начелима грађанског права.

Члан 19

За дела из става 1 претходног члана и спорове који произилазе из основа ауторских права надлежан је окружни суд као суд првог степена.

Месна надлежност одређује се према општим прописима поступка.

Члан 20

Право покретања спора припада носиоцу ауторског права, односно у његово име овлашћеном физичком или правном лицу.

Удружења аутора могу и без нарочитог пуномоћства покретати спор и заступати носиоца ауторског права пред судовима и органима државне управе, осим ако се аутор томе изрично противи.

Остале одредбе

Члан 21

Ако је држава носилац ауторског права (чл. 3, 8 и 11 овог закона), 50% чистог прихода од тога права иде у државну касу и употребиће се за унапређивање културно-уметничког живота у земљи, а 50% предаће се одговарајућем савезу југословенских аутора ради помагања и обезбеђења културних радника.

Горњи проценти прихода ће се израчунавати по одбитку износа накнаде коју је држава дала дотадашњем носиоцу ауторског права, ако је дело откупљено у смислу члана 8 овог закона.

О овим правима се старају и њима управљају републиканска министарства просвете, односно Комитет за културу и уметност при Влади ФНРЈ за дела која буду проглашена значајним за све наше народе.

Члан 22

Удружења аутора овлашћена су да воде бригу око остваривања ауторских права, указујући помоћ у том погледу ауторима односно носиоцима ауторских права, и да својим саветима и предлозима помажу Комитету за културу и уметност при Влади ФНРЈ и министарствима просвете народних република при организовању и спровођењу заштите ауторских права коју држава врши по овом закону.

Члан 23

Правилницима министара просвете народних република, а на основу општих упутстава Комитета за културу и уметност при Влади ФНРЈ, донеће се прописи о регулисању односа између носилаца ауторског права и лица која објављују, прерађују, репродукују, приказују, изводе или превode књижевна, умет-

ничка и научна дела о накнади за свако коришћење књижевним, научним и уметничким делом и о условима тога коришћења.

Члан 24

Аутор књижевног, уметничког или научног дела, држављанин Федеративне Народне Републике Југославије, може своје дело први пут објавити у иностранству само ако претходно понуди Комитету за културу и уметност при Влади ФНРЈ да се дело објави у Федеративној Народној Републици Југославији и буде одбијен. У противном губи право на заштиту по овом закону, а у случају зле намере и веће штете која због тога наступи по интересе Федеративне Народне Републике Југославије казниће се и кривично.

Члан 25

Држава има право да забрани објављивање научних дела ако би то објављивање било штетно по интересе одбране земље, као и да преузме ауторско право на таква дела без обзира ко је његов носилац, с тим да дотадашњем носиоцу ауторског права исплати правичну накнаду.

Одлуку о забрани објављивања, преузимању ауторског права и висини накнаде у смислу претходног става доноси Влада ФНРЈ, на предлог Министра народне одбране.

Члан 26

Ауторска права на дела страних држављана заштићују се у границама уговора закључених са односним страним државама.

Члан 27

Комитет за културу и уметност при Влади ФНРЈ односно министри просвете народних република издаваће правилнике и упутства за спровођење у живот овог закона.

Завршне одредбе

Члан 28

Овај закон се примењује и на књижевна, уметничка и научна дела изашла пре његовог ступања на снагу.

Члан 29

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

У.бр. 296

25 маја 1946 године
Београд

Президијум Народне скупштине

Федеративне Народне Републике Југославије

Секретар,

Миле Перуничкић, с. р.

Претседник,

др. Иван Рибар, с. р.